

Slutstycket

– Slutrapport Jakt 2006 –

2007-06-15

Tjugotaggaren som lurade Don från Miami

Klockan var tre på morgonen när mobiltelefonens alarmfunktion långsamt suddade ut våra drömmar. Pikko Nikko är namnet på vår jaktstuga som med sina väggar prydda av björnskinns och tjädrar skapat den där naturliga och avslappnade kopplingen till jakt och sammanhållning. Känslan när man tidigt på morgonen slår upp dörrarna på sovsåpet är helt obetalbar och ett måste för jagande gäster.

Don Causey från Miami är vår gäst. Don är grundare och ägare av The Hunting Report, en respekterad internetbaserad jaktportal för resande jägare över hela världen.

Älgjakt i Tornedalen stod på dagordningen och efter en välsmakande frukost bestående av havregrynsgröt, bacon och rågbröd var vi så redo att möta det stora äventyret.

Jan S Rova, markägare och jaktvärd som redan dagen innan informerat oss om stundande jakt hämtade upp Don med sin svarta amerikanska jeep. Dagen innan hade vi gjort ett besök på skjutbanan för att kolla om allt stod rätt till med sikte och skärpa. Syftet med dagarna i Svanstein och Tornedalen var att till Don kommunicera en bild av Swedish Lapland som en mogen och spännande jaktturistisk destination.

Don skulle få ta del av en äkta Tornedalsk älgjakt och hela jaktlaget var samlat. Efter mången handskakning och en del resonemang kring kartan var vi beredda att gå ut till passen. Janne hade bestämt att om någon hund fick upp ett bra spår skulle Don tillsammans med Jan snabbt avancera dit.

Dons fru Maria och jag placerades ut strax intill Korvmyren, Makkarajänki och Tornedalen bjöd oss på en sagolikt vacker och förtrollande septembermorgon. Det gick inte länge innan en av jakthundarna tydligt och energiskt började skälla älg. Avståndet mellan älgen och oss var säkert ett par kilometer men morgonens klara väder fick skallet att resa med expressfart genom landskapet.

Maria och jag resonerade om vad som var på gång och jag kände mig säker och komfortabel på att Don, som var en duktig skytt skulle få möjlighet att smyga fram på älgen. Efter en timme av vackert ekande hundskall kom så skottet vi väntat på, en dov smäll och med ens var skallet tystat. Jag var säker på älgen var död och jag såg mig själv som en av de första att ödmjukt gratulera gästen.

Efter att ha kontaktat Janne via jaktradion så fick vi veta att Don tillsammans med en hundförare smugit mot älgen som visat sig vara en jätte med tjugo taggars ståtlig krona. Vad som därefter hänt var mera osäkert. Maria och jag blev upplockade och körda med ilfart ner mot jaktkojan vartefter ett livligt resonemang, ömsom på svenska och ömsom på mienkeli tog fart.

Efter en timmes väntan dök så Don med hundförare upp och snabbt stod det klart att älgen fortfarande vad vid liv och hälsa. Don berättade att de hade kommit rätt i vind och på tjugo meter fått syn på djuret. Det var tätt av sly och vegetation, alldeles för tätt för att säkert komma till skott och fälla älgen. Don hade sedan gett hundföraren mandat att försöka ge sig i kast med ett skott, följden blev ett klockrent bomskott och skogens konung var som uppslukad av träden.

Det som i min värld inte får hända hade skett, storälgen hade sluppit undan till trots att allt hade gått enligt planerna. Älgen som förmodligen hade fått största tänkbara uppmärksamhet på The Hunting Reports webbsida hade undkommit med blotta förskräckelsen och som initiativtagare till jakten kände jag mig tungt besviken och uppgiven. Don sa att han hade haft sin chans men inte lyckats hantera situationen och visst hade han rätt, det är han eller hon som står bakom kolven som alltid har sista ordet och i sådana här situationer är det lätt att man börjar stamma och staka sig. Efterföljande dagar ägnades åt fortsatt älgjakt och visst kom vi i kontakt med gråben men stortjurarna lyste med sin frånvaro.

Författaren från Walla Walla

Med cirka tre mil kvar till Svanstein bromsade jag kraftfullt in hyrbilen, det var på vägen mellan Överkalix och Övertorneå och anledningen till stoppet var att en oblyg tjäderhöna stillsamt strosade på sidan om vägen. Våra förväntningar på veckans jakt steg och raskt styrde vi kosan mot jaktmarkerna. I solen, vid Kattilakoski Gastronomi mötte Janne Rova från jaktföretaget Svanrek upp, Janne som skulle vara vår värd under de första jaktdagarna i Tornedalen. Ortens sik och mandelpotatis fick vår gäst att nästan gå i spinn av förnöjsamhet och resan kunde fortsätta till Svanstein och jaktstugan Pikko Nikko. Som vanligt och beräknat föll kojan vår gäst helt i smaken. Douglas Tate som till vardags skriver för The Shooting Sportsman, ett ledande magasin för Amerikas fågeljägare är i jaktsammanhang ett välkänt namn. Jag hade fått kontakt med Douglas genom fotografen Håkan Stenlund som senare under resan skulle sluta upp och föreviga jakten.

Vädret var varmt, ja aldrig hade hösten bjudit på varmare väder. Detta faktum var inte bra då hundarna inte orkade gå speciellt hårt i hettan. Därutöver skulle det visa sig att fåglarna var lika frånvarande som regn och moln. Efter många timmars intensivt jagande hörde vi de karakteristiska visslingarna från en järpe och snabbt beslutade vi oss att lämna tjädrarna därhän och lägga fokus på järparna. Douglas fick smygjaga i första led och innan vi viste ordet av så hördes en dov knall inifrån den tätaste av skogspartier. Mycket riktigt hade det skjutits efter fågel och strax därpå kliver den stoltaste av fågeljägare fram på stigen. Douglas hade skjutit sin första järpe och lyckan var total.

Kvällen bjöd på bastu i Ragnarök, en av Tornedalens allra stoltaste rökbastuanläggningar och eftersom att dagens strapatser slitit hårt på ben och kraft så tog det inte länge innan Douglas snarkningar stilla vaggade oss övriga till sömns.

Kengis och Kangos var nästa anhalter på resan och Norrbottens duktiga guider och servicemänniskor presenterade tjädrar, god mat och härliga historier om vartannat och summa av kardemumman blev att Douglas Tates vecka i tjäderskogen blev till ett minne för livet och en upplevelse att skriva om i *The Shooting Sportsman*.

På skjutvallen

Ovan nämnda historier är och var en viktig del i jaktprojektet "Jakt 2006". Projektet som genom att förädla jaktturismen i Norrbotten skall bidra till en positiv utveckling av landsbygden och ökad attraktionskraft för besöksnäringen i länet.

Att jobba med jaktturistisk utveckling har många sidor, några är positiva och andra är mindre smickrande. Om jag skall försöka mig på att utveckla den förstnämnda så måste jag slå ett slag för resursen som fenomen. Norrbotten har med sitt milsvida skogsland, hav, kust och fjäll den bästa av förutsättningar att locka mängden resenär till besök. Adderar man sedan en hyfsad god viltstam så har man hux flux ett fördelaktigt fundament att bygga en jaktturistisk destination på. Våra norrbottniska företag som har jaktprodukter i ryggsäcken är cirka 50 till antalet och självklart har man hunnit olika långt på företagandets bana.

Jakt 2006 valde att lägga fokus på sex etablerade företag som med sitt kunnande och geografiska positioner stolt kunde representera Norrbotten eller Swedish Lapland. En annan aspekt som projektet tog med i kravspecifikationen var att företagen i största möjliga mån skulle ha kontroll på sin produktionsyta.

För att nämna något från den mindre smickrande sidan så går mina tankar direkt till det jaktpolitiska etablissemanget.

För den som följt debatten så har beslut fattats som fått ödesdiga konsekvenser för den del av näringen som har sin verksamhet på statens mark, ovan odlingsgränsen. Jag känner mig manad att ta upp frågan då den tagit stort utrymme i projektet, vilket i och för sig är angeläget då projektets långsiktiga målsättning i och med nya politiska beslut i delar måste formuleras om.

Den jaktturistiska destinationen som projektet haft syfte att skapa rör numera endast delar av Swedish Lapland som geografisk helhet. Till detta måste tilläggas att två av de sex företagen som fanns med i referensgruppen, de två som hade verksamhet på statens mark ovan odlingsgränsen lagt ner sina respektive jaktturistiska engagemang då svårigheterna och hindren blivit dem allt för stora.

Detta till trots känner jag att projektets målsättningar och ambitioner fallit väl ut och självklart har det regionala käftblett inte kommunicerats ut i våra kommersiella distributionskanaler, vilket om så skett skulle ha fått tråkiga konsekvenser.

Skotten

Don Causeys omdöme var konstruktivt och skolande och visst kan vi konstatera att det finns en del relevanta saker att ta tag i om vi internationellt skall vinna terräng som en kvalitativ jaktdestination. Två saker som vi måste få utrymme att jobba vidare med är som följer:

Älgjaktslagets charm och förbannelse

Vår övertro på att i synnerhet internationella jaktgäster önskar införlivas i vårt traditionella jaktsystem som bygger på att man i torn eller markpass mer eller mindre sakta och spänningslöst fryser till döds i ackompanjemang av tjugo till trettio blodtörstiga byajägares ivriga trampande. Våra jaktföretag måste öronmärka delar av sina jaktmarker för jaktturistisk verksamhet. Det som därefter skall marknadsföras är löshunds jakt med en gäst och en guide, 1 x 1. Allt annat är ur ett troféjaktsperspektiv helt förkastligt.

Dålig kontroll över viltet

Jaktturistentreprenörerna och oftast tillika markägarna måste vårda sitt vilt bättre. Det går inte att veckan innan jaktgästen anländer bedriva gemensamhetsjakt på samma område. Resursägarna måste vara synnerligen restriktiva i avskjutningen för att på så sätt mana fram trofédjur på sina marker.

Kan vi genom fortsatt kompetensutveckling säkerställa kvalitén i våra jaktprodukter, ja då kan vi börja skörda frukterna som jaktturistisk destination. Är vi mogna? Jag skulle nog vilja påstå att vi är det, kanske inte vad gäller renodlad troféjakt men väl som allmänjaktlig destination och arbetet pågår med att styra upp de problem som jag i tidigare formuleringar belyst.

Precisionsskott på marknaden

Projektet huvudfokus var att genom adekvata marknadsföringsinsatser uppnå merförsäljning för de involverade företagen. Detta är svårt att konstruktivt mäta och den bedömning som gjorts har baserats på egna erfarenheter av marknadsföringens genomslagkraft. Resultat och uppskattningar från våra insatser kan beskrivas som följer:

Visningsresa Don Causey (The Hunting Report)

- Artikel skriven och publicerad på webben
- Flera förfrågningar har inkommit gällande försäljning av jakter
- Don fungerar som bollplank för den fortsatta utvecklingen av jaktturismen i länet

Visningsresa Douglas Tate

- Reportage skall publiceras under hösten
- Vi uppskattar ett tjugotal offertförfrågningar utifrån reportage

Annons i The Shooting Sportsman Maj/juni 2007

- Ökat antal besökare på www.huntinginsweden.org
- Ökad försäljning

Besök IWA-mässan i Nürnberg

- Nya internationella kontakter för de medverkande företagen
- Minst en affärsuppgörelse under process med stor vapentillverkare

www.huntinginsweden.org

- Nytt och modernt webbkoncept för marknadsföring
- Skall samla alla professionella aktörer och produkter i Norrbotten

Lokal- och regionalmedia

- Jakt 2006 har vid flertalet tillfällen synts i media, både i nyhetstidningar såväl som tv.

Det kommersiella jaktlaget

Den tidigare avsikten av ett fungerande nätverk gällande jaktturism har projektet Jakt 2006 lagt stor vikt vid genom att initiera en ekonomisk förening vid namn Swedish Lapland Hunting Network. Föreningens syfte är att samlat och kraftfullt agera i alla frågor som rör jaktturism i Swedish Lapland. Föreningen är en tematiserad förening gentemot vår länsturismorganisation, Swedish Lapland. Webben www.huntinginsweden.org är föreningens kommunikationsverktyg och den sammanhållande länken. Utöver renodlad försäljning skall kompetensutveckling initieras. Näringen skall sköta driften och konceptet skall initialt finansieras med medlemsavgifter. Jag gör dock bedömningen att föreningen kommer att behöva externt stöd för att långsiktigt överleva och mitt förslag är att man genom föreningens försorg tar initiativ när det gäller att driva kompetens- och utvecklingsprojekt rörande jakten. Jag ser även det som nödvändigt att föreningen hittar samarbetspartners i liknande grupperingar såväl i Sverige som internationellt, nära tillhands är samarbete med Västerbottens Jakt och Fiskegille som jobbar på liknande sätt.

I och med den ekonomiska föreningen som formellt överlämnas till näringen under sommaren 2007 så har vi ett enormt försprång gentemot övriga jaktssverige. Under projektets gång så har beslut tagits om att all marknadskommunikation sker via Swedish Lapland Hunting Network.

Ströskott

Jakt 2006 har fungerat som ett bollplank när det gäller produktutveckling, prissättning och omvärldsanalys. Projektet kan stoltsera med att ett företag, Outback Adventure vuxit fram som ett direkt resultat av projektet. Företaget i sig är inget renodlat jaktföretag men kommer att tillföra service och produktutvecklingstjänster till jaktturismnäringen. Utöver detta så har ett kontinuerligt arbete skett med att backa upp jaktföretagen när det gäller att nå ut till marknaden och då i första hand den internationella. Företaget Time Out i Gällivare är ett annat exempel på företag som fått stöd i paketering, prissättning och distribution. Jakt 2006 har därutöver funnits närvarande i de allmänturistiska processer som ägt rum i Norrbotten. Syftet med det engagemanget är att bevaka och implementera jaktturismen i debatten.

En bättre miljö

Jakten i Norrbotten är helt beroende av ett välskött jaktområde där miljöperspektivet sätt i första rummet.

Jakt 2006 har tillsammans med miljöavdelningen på Hushållningssällskapet jobbat fram en miljösäkringsmodell, checklista för jaktturistiska produkter. För att modellen skall anammas ställs det som krav att alla produkter som skall visualiseras på www.huntinginsweden.org skall underkasta sig modellen. Modellen är i sin grundform intet nytt men har justerats så att den enkelt skall hanteras av Norrbottens jaktturismmentreprenörer.

Jakten och kvinnorna

Jakt 2006 hade för avsikt att lägga speciellt fokus på att få fler kvinnor in i jaktturismnäringen. Tanken var att Helen Hartviksen, professionell jaktguide från Abisko skulle hålla i ett seminarium riktat till kvinnor. Helen blev under projektets gång sjuk vilket tyvärr resulterade i att de planerade insatserna blev inställda. Vi lyckades inte på kort varsel finna någon värdig ersättare så vi måste ödmjukast konstatera att det viktiga arbetet med att attrahera fler kvinnor till jaktturismen misslyckades. Jag hoppas och tror dock att nätverket kan ta upp frågan på nytt och inom kort (2008) realisera ett nytt koncept gällande jakten och kvinnorna.

Slutsalva

Jakten i Norrbotten har med Jakt 2006 blivit något mera tydlig och hanterbar, men dock finns en bit kvar att gå när det gäller att kommunicera oss som en professionell destination. Jag skulle som projektledare önskat ett större engagemang hos de involverade företagen och det är väl lätt att ta fram begrepp som projekttrötthet, men jag vill samtidigt akta mig för det då jaktprojekt inte hör till vanligheterna i Norrbotten.

Det krävs ett gemensamt engagemang och drivkraft om man långsiktigt skall lyckas driva utvecklingen framåt. Jaktprojektet har varit nödvändigt och jag ser definitivt positivt på att man framledes och i projektform jobbar vidare med jakten. Våra gäster är förtrollade av vår service, vår jakt och vår landsända och med lite finslipning vad gäller kundförståelse, produktutveckling, markanvändning och jaktguidning så tror jag vi kan börja till att se hamn på destinationen. Det jaktturistiska förädlingsvärdet på en älg är någonstans mellan 80-100 000 kronor och det är siffror som pratar sitt tydliga språk.

Arbetet i det regionala nätverket måste upp i moment och först då kan vi bli en seriös kraft i det allmänturistiska rummet. Nya företag växer fram och det måste finnas mentorer, förebilder och externa resurser tillhand för dessa. Jaktturismen är här för att stanna och jag tror att den kommer att bli en positiv turistisk maktfaktor och en möjlighet till uppväxling för landsbygdens tillgångar.